

Pankreas Hastalıkları El Kitabı

Tuba ERÜRKER ÖZTÜRK
Ayşe KEFELİ
Fatih EREN

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN 978-625-8125-08-5	Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN
Kitap Adı Pankreas Hastalıkları El Kitabı	Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi
Editörler Tuba ERÜRKER ÖZTÜRK ORCID iD: 0000-0002-3682-5851 Ayşe KEFELİ ORCID iD: 0000-0002-1876-2586 Fatih EREN ORCID iD: 0000-0003-2667-8963	Yayıncı Sertifika No 47518 Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık Bisac Code MED000000 DOI 10.37609/akya.1353

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşurmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Bazen sıkça rastlanılan şikayetler çok iyi bilindiği düşünülerek gözardı edilebilmektedir. Bazı hastaların yaşam kalitesini etkileyen hastalıkların dile getirilmesinde ya da tanı konulmasında zorlanılmaktadır. Bir bütünün içinde her şeyden bahsedilirken özelleşmiş sistemlere yer daha az verilmektedir. Bu kitap ile pankreas ve hastalıkları tüm bilinmeyenleri ve ayrıntılarıyla aydınlatılmaya çalışılmıştır. Pankreas hastalıklarına multidisipliner yaklaşım oluşturulmuştur.

Sağlıktaki değişime ayak uydurmak, günceli takip etmek yeniliklere adapte olabilmek, daha fazla interdisipliner, multidisipliner ve çok merkezli çalışmaları yürütmek, patentten ürüne, üründen yayına bilimsel üretimlerimizi artırmak adına açılan www.tabipim.org adlı platforma biz hekimleri ortak bir platformda birleştirdiği için çok teşekkür ederiz.

Bu amaçla dalında uzman birçok meslektaşımızın güncel bilgi ve tecrübeleriyle katkı sunduğu kitabımızı literatüre sunmaktan kıvanç duyuyoruz.

Bu yolda bizlerin ufkunu genişleten tıp fakültelerimizi ve örnek aldığımız hocalarımızı saygı ve şükranla anıyor; açtıkları yolda emin adımlarla yürümeye devam edeceğimize söz veriyoruz.

Kitabımızı, tıp fakültesi öğrencileri, intörn hekimler, asistan hekimler, uzman hekimler başta olmak üzere Covid-19 pandemisinde aktif görev alan Türk Tıbbı'na emek ve gönül vermiş tüm meslektaşlarımız adına saygı ile ithaf ediyoruz.

Editörler

Tuba ERÜRKER ÖZTÜRK

Ayşe KEFELİ

Fatih EREN

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Pankreas Anatomisi ve Pankreasın Embriyolojisi.....	1
	<i>Abdulkadir AKBAŞ</i>	
Bölüm 2	Pankreas Histolojisi.....	9
	<i>Semih SANDAL</i>	
Bölüm 3	Pankreas Fizyolojisi ve Sekresyonları	15
	<i>Ferdi BAYRAK</i> <i>Mahsum BARÇİN</i>	
Bölüm 4	Pankreasın Ailesel, Herediter ve Genetik Hastalıkları	25
	<i>Özlem ANLAŞ</i>	
Bölüm 5	Pankreas Anomalileri	35
	<i>Berna ERİTEN</i>	
Bölüm 6	PANKREAS GÖRÜNTÜLEMESİ.....	45
	<i>Melahat KUL</i>	
Bölüm 7	Pankreas Fonksiyon Testleri.....	53
	<i>Selcan CESUR</i>	
Bölüm 8	Pankreasın Endokrin Hastalıkları	59
	<i>Ayşe Selcen PALA</i>	
Bölüm 9	Pankreas Endokrin Hastalıklarında Cerrahi Tedaviler	69
	<i>Alaaddin AYDIN</i>	
Bölüm 10	Akut Pankreatit Etiyolojisi Ve Etiyopatogenezi	79
	<i>Elif Tuğba TUNCEL</i>	
Bölüm 11	Akut Pankreatitte Risk Sınıflaması Ve Prognoz.....	87
	<i>Ali ATAY</i> <i>Süheyla Ayça GÜLENAY GÜMÜŞ</i>	
Bölüm 12	Akut Pankreatitte Radyoloji	93
	<i>Diğdem KURU ÖZ</i>	
Bölüm 13	Akut Pankreatitte Medikal Tedavi	103
	<i>Ömer Mücahit KEMERCİ</i>	

Bölüm 14 Akut Pankreatit'te Cerrahi Tedavi.....	113
<i>Bülent ŞEN</i>	
Bölüm 15 Akut Pankreatitte Endoskopik Tedavi.....	125
<i>Salih TOKMAK</i>	
Bölüm 16 Akut Pankreatit Komplikasyonları ve Tedavisi.....	131
<i>Ayşe KEFELİ</i>	
Bölüm 17 Kronik Pankreatitin Etiyopatogenizi ve Etyolojisi	137
<i>İhsan HABİBOĞLU</i>	
Bölüm 18 Kronik Pankreatitin Kliniği ve Ayırıcı Tanısı	145
<i>Mustafa Gürkan HAYTAOĞLU</i>	
Bölüm 19 Kronik Pankreatitte Radyoloji.....	155
<i>Gülşen YÜCEL OĞUZDOĞAN</i>	
Bölüm 20 Kronik Pankreatitin Komplikasyonları	165
<i>Yavuz ÇAĞIR</i>	
Bölüm 21 Otoimmün Pankreatit	175
<i>Ümit KARAOĞULLARINDAN</i>	
Bölüm 22 Pankreas Yetmezliği	183
<i>Muhammet Fatih AYDIN</i>	
Bölüm 23 Pankreasın Benign Neoplazmları	195
<i>Hüseyin KAÇMAZ</i>	
Bölüm 24 Pankreatik Kistik Neoplaziler	203
<i>Yaşar YOĞUN</i>	
Bölüm 25 Pankreatik Nöroendokrin Tümörler	223
<i>Sercan KİREMİTÇİ</i>	
Bölüm 26 Pankreasın Malign Tümörleri	231
<i>İsmail Ege SUBAŞI</i>	
Bölüm 27 Pankreas Kitlelerinin Ayırıcı Tanısında Endoskopik Yöntemlerin Yeri.....	237
<i>İsmail ÇALIKOĞLU</i>	
Bölüm 28 Pankreas Kitlelerinde Radyolojinin Yeri	243
<i>Özge ORHAN</i>	
Bölüm 29 Pankreatik Kanal Stentleme ve Komplikasyonları	259
<i>Murat SARIÇİÇEK</i>	

Bölüm 30	Pankreas Başı Tümörlerinde Cerrahi Tedavi	265
	<i>Yusuf YAVUZ</i>	
Bölüm 31	Pankreas Boyun ve Kuyruk Tümörlerinde Cerrahi Tedavi	273
	<i>Oytun S. KAHYAOĞLU</i> <i>Volkan TEMİ</i>	
Bölüm 32	Laparoskopik Pankreas Cerrahisi	285
	<i>Bilal TURAN</i>	
Bölüm 33	Pankreas Cerrahisinin Endokrin Komplikasyonları ve Tedavi Yöntemleri.....	291
	<i>Büşra EKİNCİ BİÇKİCİ</i>	
Bölüm 34	Pankreas Cerrahisinin Egzokrin Komplikasyonları ve Tedavi Yöntemleri	293
	<i>Mahmut Said DEĞERLİ</i> <i>Büşra EKİNCİ BİÇKİCİ</i>	
Bölüm 35	Pankreas Cerrahisi Sonrası Pankreatik Fistül Yönetimi	297
	<i>Oğuzhan ÖZŞAY</i>	
Bölüm 36	Pankreas Cerrahisi Sonrası Gastrik Disfonksiyon Yönetimi.....	303
	<i>Mehmet Can AYDIN</i>	
Bölüm 37	Pankreas Cerrahisi Sonrası Biliyer Komplikasyonlar ve Yönetimi	311
	<i>Müfit ŞANSAL</i>	
Bölüm 38	Pankreas Tümörlerinde Neoadjuvan ve Adjuvan Onkolojik Tedaviler.....	317
	<i>Sinem GÜRCÜ</i>	
Bölüm 39	Pankreas Tümörlerinde Operabl, Borderline ve Medikal İnoperabl Kavramları	323
	<i>Muhammed Tahir AKÇA</i>	
Bölüm 40	Pankreas Tümörlerinde Palyatif Tedaviler	329
	<i>Onur SAKALLI</i>	
Bölüm 41	Pankreasın Prekürsör Lezyonlarının Patolojisi.....	335
	<i>Gülşah İNAL</i>	
Bölüm 42	Pankreas Transplantasyonu	343
	<i>Caner DOĞAN</i>	
Bölüm 43	Pediyatrik Hastalarda Endokrin Pankreas Hastalıkları	353
	<i>Yeşim KESKİN</i>	
Bölüm 44	Pediyatrik Hastalarda Ekzokrin Pankreas Hastalıkları	359
	<i>Yeşim KESKİN</i>	

Bölüm 45	Pediyatrik Hastalarda Pankreas Cerrahisi	363
	<i>Fatih ÇELİK</i>	
Bölüm 46	Gebelikte Pankreas Hastalıklarının Yönetimi	373
	<i>Mehmet Kürşad KESKİN</i>	
Bölüm 47	Geriyatrik Hastalarda Pankreas Hastalıklarının Yönetimi.....	383
	<i>Sabiye AKBULUT'</i>	
Bölüm 48	Pankreas Hastalıklarında Eksozomlar	391
	<i>Özden UZUN</i>	
Bölüm 49	Pankreasın Benign Lezyonlarının Histopatolojisi.....	401
	<i>Şirin KÜÇÜK'</i>	
Bölüm 50	Pankreas Hastalıklarında Girişimsel Radyoloji	419
	<i>Fatma Zeynep ARSLAN</i>	

YAZARLAR

Dr. Abdulkadir AKBAŞ

Dicle Üniversitesi Genel Cerrahi AD

ID 0000-0003-3243-4885

Uzm. Dr. Sabiye AKBULUT

Kartal Koşuyolu Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Gastroenteroloji Kliniği

ID 0000-0002-8338-8674

Dr. Muhammed Tahir AKÇA

Abdurrahman Yurtaslan Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Cerrahi Onkoloji Kliniği

ID 0000-0002-5617-6705

Uzm. Dr. Özlem ANLAŞ

SBÜ. Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi

ID 0000-0002-2861-1693

Uzm. Dr. Fatma Zeynep ARSLAN

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi

ID 0000-0001-6506-2577

Uzm. Dr. Ali ATAY

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Gastroenteroloji Kliniği

ID 0000-0001-6488-8289

Dr. Öğr. Gör. Mehmet Can AYDIN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi

ID 0000-0002-2379-1293

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Fatih AYDIN

Altınbaş Üniversitesi, Bahçelievler Medical Park Hastanesi

ID 0000-0001-6056-9360

Op. Dr. Alaaddin AYDIN

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Genel Cerrahi

ID 0000-0001-8660-5673

Arş. Gör. Mahsum BARÇIN

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi AD

ID 0000-0002-9313-9372

Arş. Gör. Ferdi BAYRAK

Dicle Üniversitesi Genel Cerrahi AD

ID 0000-0001-8633-4033

Dr. Büşra EKİNCİ BİÇKİCİ

S.B.Ü İstanbul Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği

ID 0000-0002-9767-839X

Uzm. Dr. Selcan CESUR

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Gastroenteroloji BD

ID 0000-0002-1504-7069

Uzm. Dr. Yavuz ÇAĞIR

Ankara Şehir Hastanesi, Gastroenteroloji Kliniği

ID 0000-0002-5676-9914

Op. Dr. İsmail ÇALIKOĞLU

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi Genel Cerrahi Kliniği

ID 0000-0002-9995-0940

Öğr. Gör. Dr. Fatih ÇELİK

Bursa Uludağ Üniversitesi, Çocuk Cerrahisi AD

ID 0000-0002-7960-4477

Op. Dr. Mahmut Said DEĞERLİ

İstanbul Esenler Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği

ID 0000-0002-8313-7904

Op. Dr. Caner DOĞAN

Şırnak Devlet Hastanesi

ID 0000-0002-5710-4420

Uzm. Dr. Berna ERİTEN

Sancaktepe Prof. Dr. İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi

ID 0000-0003-3710-1502

Uzm.Dr. Süheyla Ayça GÜLENAY GÜMÜŞ

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi, Gastroenteroloji Kliniği

0000-0002-8881-7044

Dr. Ecz. Sinem GÜRCÜ

Eskişehir Şehir Hastanesi

0000-0001-8534-7369

Uzm. Dr. İhsan HABİBOĞLU

Sivas Numune Hastanesi, Gastroenteroloji Kliniği

0000-0001-5727-2427

Uzm. Dr. Mustafa Gürkan HAYTAOĞLU

Denizli Devlet Hastanesi

0000-0003-2616-0806

Uzm. Dr. Gülşah İNAL

SBÜ, Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Patoloji Kliniği

0000-0003-1399-3665

Uzm. Dr. Hüseyin KAÇMAZ

Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Gastroenteroloji Kliniği

0000-0001-6788-3459

Op. Dr. Oytun S. KAHYAOĞLU

Düzce Atatürk Devlet Hastanesi Genel Cerrahi Kliniği

0000-0002-5884-2724

Dr. Öğr. Üyesi Ümit KARAOĞULLARINDAN

Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD

0000-0003-4309-7845

Doç. Dr. Ayşe KEFELİ

Tokat Gop Üniversitesi, Tıp Fakültesi İç Hastalıkları AD

0000-0002-1876-2586

Uzm. Dr. Ömer Mücahit KEMERCİ

Doğanhisar Devlet Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği

0000-0002-0950-4956

Uzm. Dr. Mehmet Kürşad KESKİN

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Gastroenteroloji BD.

Uzm. Dr. Yeşim KESKİN

Özel Çekirge Doruk Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği

0000-0001-9927-1721

Uzm. Dr. Sercan KİREMITÇİ

Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Tıp Fakültesi Gastroenteroloji AD

0000-0001-7901-1412

Öğr. Gör. Dr. Melahat KUL

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji AD

0000-0001-9843-5114

Öğr. Gör. Dr. Diğdem KURU ÖZ

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji AD

0000-0001-8873-3476

Dr. Öğr. Üyesi Şirin KÜÇÜK

Uşak Üniversitesi/Tıp Fakültesi, Tıbbi Patoloji AD

0000-0002-8552-2101

Uzm. Dr. Özge ORHAN

Bakırçay Üniversitesi Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesi

0000-0003-3126-3093

Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan ÖZŞAY

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi

0000-0001-6291-2652

Uzm. Dr. Ayşe Selcen PALA

Prof. Dr. Cemil Taşcıoğlu Şehir Hastanesi İç Hastalıkları Kliniği

0000-0002-6423-5429

Uzm. Dr. Onur SAKALLI

Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği

0000-0002-2165-3524

Dr. Semih SANDAL

Ankara Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hematoloji Onkoloji Eğitim Araştırma Hastanesi

xxx

Uzm. Dr. Murat SARIÇİÇEK

Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi, Gastroenteroloji Kliniği

0000-0002-4663-0732

Op. Dr. İsmail Ege SUBAŞI

İstanbul Kartal Koşuyolu Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi

📞 0000-0001-6720-3652

Uzm. Dr. Müfit ŞANSAL

Bursa Şehir Hastanesi, Gastroenterolojik Cerrahi Kliniği

📞 0000-0003-3102-5115

Op. Dr. Bülent ŞEN

İstanbul Kartal Koşuyolu Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi

📞 0000-0002-4004-357X

Op. Dr. Volkan TEMİ

Düzce Atatürk Devlet Hastanesi Genel Cerrahi Kliniği

📞 0000-0002-6559-5688

Dr. Öğr. Üyesi Salih TOKMAK

Düzce Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları AD

📞 0000-0002-2727-5632

Uzm. Dr. Elif Tuğba TUNCEL

Manisa Şehir Hastanesi, İç Hastalıkları ve Gastroenteroloji Kliniği

📞 0000-0002-0948-1949

Op. Dr. Bilal TURAN

Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği

📞 0000-0003-1665-3607

Uzm. Dr. Özden UZUN

TOGÜ İç Hastalıkları AD.

📞 0000-0002-7415-936X

Uzm. Dr. Yusuf YAVUZ

Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

📞 0000-0001-8031-2992

Uzm. Dr. Yaşar YOĞUN

Gebze Fatih Devlet Hastanesi

📞 0000-0001-8152-0718

Uzm. Dr. Gülşen YÜCEL OĞUZDOĞAN

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi

📞 0000-0002-6762-6820